

Administracja publiczna

Wprowadzenie

Dr hab. Ryszard Szarfenberg, prof. UW

Instytut Polityki Społecznej

rszarf.ips.uw.edu.pl/apub

r.szarfenberg@uw.edu.pl

Rok akademicki 2018/2019

Strona przedmiotu: rszarf.ips.uw.edu.pl/apub

The screenshot shows the website for the 'Administracja Publiczna' course. The header includes the course name and a search bar. The main content area is titled 'Uniwersytet Warszawski, Instytut Polityki Społecznej ADMINISTRACJA PUBLICZNA'. Below this, there are links for 'Informacje i program', 'zalecana literatura i linki', 'zasady zaliczenia', and 'aktualności'. The 'Informacja o przedmiocie i program' section lists the course leader as 'dr hab. Ryszard Szarfenberg, dyżur'. The 'Opis przedmiotu' section describes the course as a foundation for knowledge in social politics and public administration. The 'Tematy zajęć' section lists 14 topics, including megatrends, multientric administration, public policy, and the role of administration.

Administracja Publiczna

rszarf.ips.uw.edu.pl/apub/ Szukaj

Uniwersytet Warszawski, Instytut Polityki Społecznej
ADMINISTRACJA PUBLICZNA

[Informacje i program](#) | [zalecana literatura i linki](#) | [zasady zaliczenia](#) | [aktualności](#)

Informacja o przedmiocie i program
Prowadzący: [dr hab. Ryszard Szarfenberg, dyżur](#)

Opis przedmiotu
Przedmiot stanowi podstawę dla budowania wiedzy o polityce społecznej/organizowaniu rynku pracy (tematyka studiów), która/e jako działalność państwa (rządu, samorządu) jest przede wszystkim zadaniem wielopoziomowo i terytorialnie zorganizowanej administracji publicznej. Celem zajęć jest wprowadzenie studentów w zagadnienia teorii i praktyki administracji publicznej w Polsce.

Tematy zajęć

1. Megatrendy w administrowaniu i zarządzaniu publicznym
2. Administracja multicentryczna. Poziomy zarządzania publicznego
3. Polityka publiczna i rola administracji w jej tworzeniu
4. Zarządzanie publiczne przez władztwo. Administracja władcza i jej przeobrażenia
5. Prawo do dobrej administracji - narzędzie ochrony jednostki przed nadużyciem władztwa
6. Administracja dobrobytu. Ewolucja zakresu i form wykonywania funkcji świadczącej
7. Mechanizmy rynkowe jako główna metoda zapewnienia usług publicznych
8. Zarządzanie przez rezultaty. Administracja zorientowana na wyniki
9. Zarządzanie zasobami ludzkimi w administracji publicznej
10. Rewolucja technologiczna w zarządzaniu publicznym. E-administracja
11. Nowa formuła kontroli w administracji. Od klasycznej kontroli do audytu i zarządzania jakością
12. Europeizacja zarządzania publicznego. Administracja krajowa w Unii Europejskiej
13. Administracja współpracująca. Zarządzanie publiczne jako kooperacja
14. Administracja i obywatele. W stronę partnerstwa

Tematy zajęć

Literatura
dodatkowa

Plus wiele więcej...

Podręcznik, mapa podręcznika i
pytania sprawdzające

Literatura

Książki

Podstawowa i obowiązkowa:

- [D. Sześciło \(red.\), Administracja i zarządzanie publiczne. Nauka o współczesnej administracji. Stowarzyszenie Absolwentów Wydziału Prawa i Administracji UW, 2014.](#)

[Mapa podręcznika](#)

[Pytania sprawdzające](#)

Uzupełniająca

- [Hubert Izdebski, Michał Kulesza, Administracja publiczna. Zagadnienia ogólne, trzecie wydanie, Liber, 2004.](#)

1. [Wprowadzenie: państwo i jego organizacja, władza i administracja oraz polityka](#)
2. [Najważniejsze narodowe modele i tradycje administracji publicznej](#)
3. [Tradycje administracji publicznej w Polsce](#)
 - [Bardzo interesujące materiały Komisji Jaroszyńskiego](#)
4. [Podstawowe pojęcia i problemy administracji publicznej](#)
5. [Problemy organizacji administracji centralnej i działy administracji rządowej](#)
6. [Problemy organizacji administracji terytorialnej](#)
 - [Bardzo interesujący film dokumentalny o wprowadzeniu w Polsce samorządu terytorialnego.](#)
7. [Kadry administracyjne](#)
8. [Administracja a prawo](#)
9. [Administracja a etyka](#)
10. [Administracja publiczna a społeczeństwo obywatelskie](#)
11. [Reformy w administracji publicznej – od zarządzania publicznego do współzrządzenia sieciowego?](#)

Linki do
materiałów
uzupełniających

Dodatkowa:

- [A. Bosiacki i in. \(red.\), Nowe zarządzanie publiczne i public governance w Polsce i w Europie, Liber, 2010.](#)
- [J. Czaputowicz \(red.\), Administracja publiczna. Wyzwania w dobie integracji europejskiej, Europejski Instytut Administracji Publicznej, PWN, 2008.](#)
- [J. Hausner, Zarządzanie publiczne, Scholar, 2008.](#)
- [J. Hausner \(red.\), Administracja publiczna, wydanie drugie, PWN, 2005.](#)
- [B. Guy Peters, Administracja publiczna w systemie politycznym, Scholar, 1999.](#)
- [A. Frączkiewicz-Wronka \(red.\), Zarządzanie publiczne – elementy teorii i praktyki, Akademia Ekonomiczna w Katowicach, 2009.](#)
- [B. Kożuch, Zarządzanie publiczne w teorii i praktyce polskich organizacji, Placet, 2004.](#)
- [M. Kulesza, D. Sześciło, Polityka administracyjna i zarządzanie publiczne, Wolters Kluwer, 2013.](#)
- [S. Mazur \(red.\), Współzarządzanie publiczne, SCHOLAR, 2015.](#)
- [K. Motyka, R. Stec \(red.\), Socjologia administracji in statu nascendi, ASPRA-JR, 2013.](#)
- [J. Wilkin \(red.\), Jakość rządzenia w Polsce. Jak ją badać, monitorować i poprawiać? Scholar, 2013.](#)
- [A. Zalewski \(red.\), Nowe zarządzanie publiczne w samorządzie terytorialnym, drugie wydanie, SGH, 2007.](#)
- [M. Zawicki, Nowe zarządzanie publiczne, Polskie Wydawnictwo Ekonomiczne, 2011.](#)

Dodatkowa dostępna w internecie:

- [S. Mazur, A. Płoszaj \(red.\), Zarządzanie wiedzą w organizacjach publicznych. Doświadczenia międzynarodowe.](#)

Zasady studiowania

Ślubowanie studenta UW

„Ślubuję uroczyście, że będę

- **wytrwale dążyć do zdobywania wiedzy i rozwoju własnej osobowości,**
- **szanować prawa i obyczaje akademickie** oraz
- **całym swym postępowaniem dbać o godność i honor studenta Uniwersytetu Warszawskiego”**

§ 3

Postępować zgodnie z treścią złożonego przez nas ślubowania, w szczególności:

- 1) wytrwale dążyć do zdobywania wiedzy i rozwoju własnej osobowości;
- 2) szanować prawa i zwyczaje akademickie;
- 3) dbać o godność i honor studenta.

§ 4

Uczciwie i rzetelnie wywiązywać się z naszych obowiązków, w szczególności:

- 1) uzyskiwać zaliczenia przedmiotów oraz przygotowywać prace zaliczeniowe i dyplomowe z poszanowaniem praw autorskich;
- 2) wypełniać zobowiązania wobec Uniwersytetu Warszawskiego z poszanowaniem wyznaczonych terminów.

§ 5

1. Korzystać z wolności słowa z poszanowaniem zasad rzetelnej i merytorycznej dyskusji.
2. W dyskusjach i wymianach poglądów kierować się wzajemnym szacunkiem i tolerancją dla uznawanych wartości i światopoglądu.

Fragment z [Kodeksu Etyki Studenta Uniwersytetu Warszawskiego](#)

Forma zajęć

- Przedmiotowi przypisano formę **konwersatorium** (dyskusja w małej grupie nad problemami naukowymi)
- Problem: przedmiot zaplanowano z całym rokiem, który jest dużą grupą kilkudziesięciu osób, co jest typowe dla formy wykładowej
- Częściowe remedium na problem:
 - Formą konwersatoryjną będzie przy kilku tematach **panel dyskusyjny** (po wprowadzeniu prowadzącego, troje studentów dyskutuje wybrane zagadnienie z danego tematu zajęć z trzech perspektyw)
 - **Proszę o zgłaszanie się chętnych studentów do udziału w panelach w terminie do przyszłych zajęć.** Forma zgłoszenia: **mail** na adres prowadzącego; temat: „zgłoszenie udziału w panelu AP”, w treści: imię i nazwisko studenta; opcjonalnie: wskazanie preferowanego tematu panelu (numer i nazwa tematu z listy tematów zajęć w programie na stronie)
 - Na zajęciach będzie możliwość zadawania pytań do prowadzącego

Zasady zaliczenia przedmiotu

- Kryterium wiedzy: **2 testy wiedzy**
 - Połówkowy 1 - **20 listopada**
 - Połówkowy 2 na ostatnich zajęciach (**22 stycznia**)
- Kryterium obecności: **lista obecności do podpisu na każdych zajęciach**
 - **Aktywna obecność** na zajęciach polega na uważnym słuchaniu, notowaniu i zabieraniu głosu po zgłoszeniu się i udzielaniu go przez prowadzącego
 - **Więcej niż 2 nieobecności, konieczność zaliczenia opuszczonego tematu lub tematów na dyżurze prowadzącego**
 - **Więcej niż 6 nieobecności, konieczność powtarzania przedmiotu**
 - **Przeszkadzanie kolegom i koleżankom studentom oraz prowadzącemu** będzie traktowane jak nieobecność, uporczywe przeszkadzanie będzie skutkowało skreśleniem z listy studentów
 - **Zakaz używania telefonów komórkowych na zajęciach**
- Ocena na podstawie średniej z ocen z testów połówkowych z uwzględnieniem kryterium obecności oraz uczestnictwa w panelu dyskusyjnym

Literatura podstawowa i uzupełniająca

Podstawowa i obowiązkowa:

- **Dawid Sześciło (red.), *Administracja i zarządzanie publiczne. Nauka o współczesnej administracji*, Stowarzyszenie Absolwentów Wydziału Prawa i Administracji UW, 2014.**

[Podręcznik](#)

[Mapa podręcznika](#)

[Pytania sprawdzające](#)

Uzupełniająca:

- **Hubert Izdebski, Michał Kulesza, *Administracja publiczna. Zagadnienia ogólne*, trzecie wydanie, Liber, 2004**
- [Encyklopedia administracji publicznej](#)

ADMINISTRACJA I ZARZĄDZANIE PUBLICZNE

Nauka o współczesnej
administracji

Dawid Sześciło (redakcja naukowa)
Arwid Mednis
Magdalena Niziołek
Jowanka Jakubek-Lalik

Hubert Izdebski
Michał Kulesza

Administracja publiczna zagadnienia ogólne

wydanie 3
rozszerzone

LIBER

Podręcznik - podróż przez pięć sfer zarządzania publicznego

1. Tworzenie **polityk publicznych**
2. **Regulowanie życia społecznego i gospodarczego** przy zastosowaniu klasycznych instrumentów władzy: **nakazów i zakazów**
3. **Zaspokajanie zbiorowych potrzeb obywateli poprzez zapewnienie im usług publicznych (w tym społecznych i rynku pracy)**
4. Zapewnienie wewnętrznej **sprawności i zdolności administracji publicznej do skutecznej realizacji jej zadań**
5. **Współdziałanie** między podmiotami uczestniczącymi w procesach zarządzania publicznego

Podróż podzielona na trzynaście rozdziałów

1. Administracja multientryczna. Poziomy zarządzania publicznego	I. Tworzenie polityki publicznej
2. Polityka publiczna i rola administracji w jej tworzeniu	
3. Zarządzanie publiczne przez władztwo. Administracja władcza i jej przeobrażenia	II. Regulowanie przez zakazy i nakazy
4. Prawo do dobrej administracji - narzędzie ochrony jednostki przed nadużyciem władztwa	
5. Administracja dobrobytu. Ewolucja zakresu i form wykonywania funkcji świadczącej	III. Zapewnianie usług publicznych
6. Mechanizmy rynkowe jako główna metoda zapewnienia usług publicznych	
7. Zarządzanie przez rezultaty. Administracja zorientowana na wyniki	IV. Zdolność do działania i sprawność
8. Zarządzanie zasobami ludzkimi w administracji publicznej	
9. Rewolucja technologiczna w zarządzaniu publicznym. E-administracja	
10. Nowa formuła kontroli w administracji. Od klasycznej kontroli do audytu i zarządzania jakością	
11. Europeizacja zarządzania publicznego. Administracja krajowa w Unii Europejskiej	V. Współdziałanie
12. Administracja współpracująca. Zarządzanie publiczne jako kooperacja	
13. Administracja i obywatele. W stronę partnerstwa	

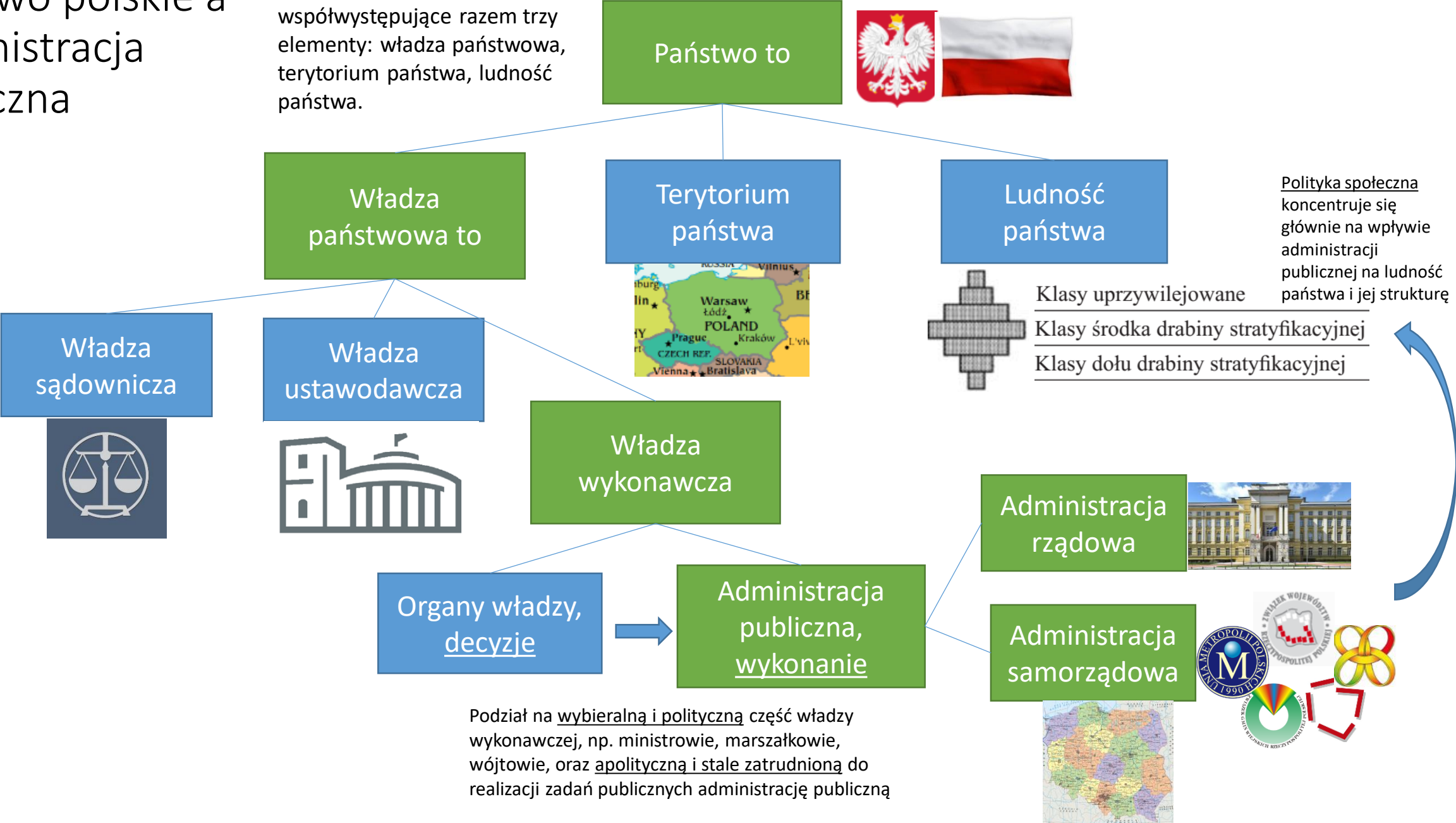
Podstawowe elementy podręcznika

- Każdy rozdział stanowi **odrębny wykład** o zbliżonej objętości i strukturze
- Przed rozdziałem zamieszczono **spis literatury**, zarówno wykorzystanej w tekście, jak i stanowiącej rozwinięcie poruszanych w danym rozdziale zagadnień
- W tekście wyróżnione zostały **najważniejsze definicje**
- W ramach zamieszczono **najciekawsze przykłady** ilustrujące omawiane problemy teoretyczne (również spoza Polski)
- Wyróżnione zostały **cytaty z literatury**, szczególnie trafnie oddając istotę omawianych zagadnień
- Na zakończenie każdego rozdziału - **lista pytań sprawdzających**
- Brak zestawienia definicji najważniejszych pojęć: część jest w [Encyklopedii administracji publicznej](#)

Wprowadzenie merytoryczne: państwo i jego administracja z uwzględnieniem polityki społecznej

Państwo polskie a administracja publiczna

Państwo zdefiniowano jako współwystępujące razem trzy elementy: władza państwowa, terytorium państwa, ludność państwa.

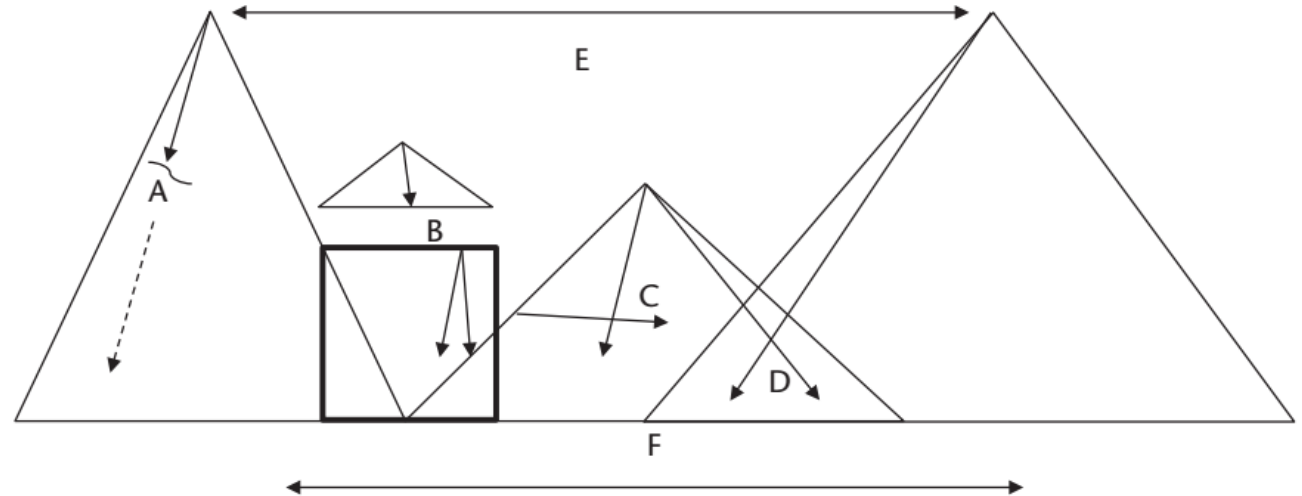
Model hierarchiczny administracji: ideał a rzeczywistość

MODEL IDEALNY

Model hierarchiczny administracji publicznej o zadaniach społecznych: idealny i rzeczywisty

RZECZYWISTOŚĆ

- A – blokada poleceń na niższych szczeblach
- B – problemy w przekazywaniu poleceń w dół
- C – sprzeczne polecenia z różnych źródeł wewnątrz organizacji
- D – sprzeczne polecenia z różnych organizacji
- E – problem władzy między równymi sobie najwyższymi urzędnikami z różnych urzędów
- F – problem koordynacji działań między różnymi urzędami

Rozumienie kierunków reform administracji publicznej – trzy fale przemian

1. Od prymatu prawa do gloryfikacji rynku

- Prymat prawa. Administracja jako wykonawca ustaw
- **Gloryfikacja rynku. Administracja jako twórca i menedżer rynku**

2. Od hierarchii do sieci

- Hierarchia. Administracja jako hierarchiczna organizacja
- **Sieć. Administracja jako sieć niezależnych i równorzędnych podmiotów**

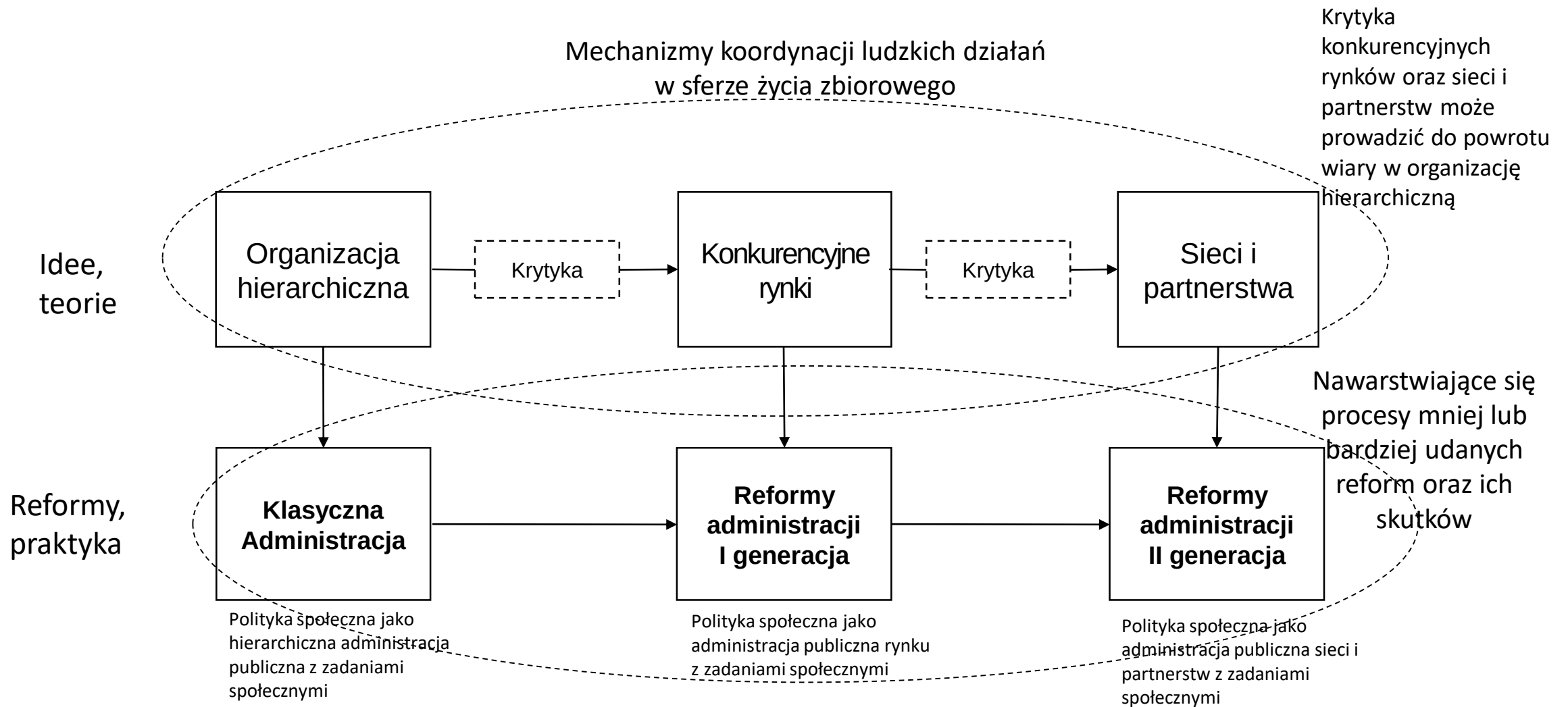
3. Od administrowania do zarządzania publicznego

- Administrowanie. Administracja jako podmioty publiczne, sektor publiczny
- **Zarządzanie. Administracja jako działania podmiotów publicznych i prywatnych na rzecz rozwiązywania problemów zbiorowych**

*Nowa
administracja
publiczna*

Klasyczna administracja publiczna w sprawach społecznych: hierarchiczna organizacja sektora publicznego wykonująca prawo w zakresie zadań społecznych. Jaka będzie nowa administracja w tym obszarze?

Od hierarchii, przez rynek, do sieci

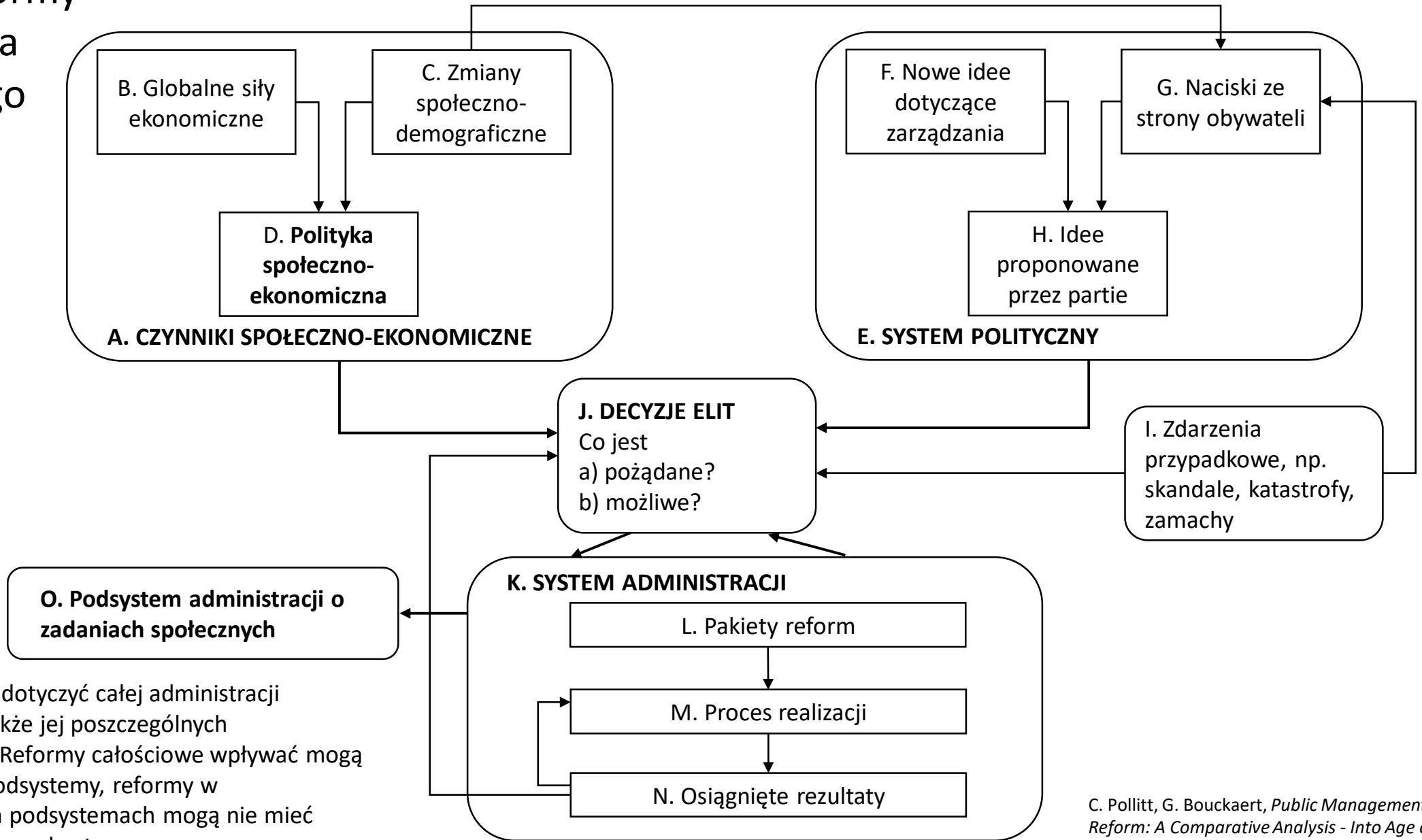
Cztery modele administracji publicznej

Model	Główne przesłanie	Najbardziej powszechne mechanizmy koordynacji
Nowe zarządzanie publiczne	Uczynić państwo bardziej wydajnym i wrażliwym na konsumentów poprzez metody zbliżone do tych stosowanych w firmach prywatnych	Mechanizmy typu rynkowego , wskaźniki sprawności, konkretne cele, konkurencyjne umowy, quasi-rynki
Państwo Neo-Weberowskie	Modernizacja tradycyjnego aparatu państwa, aby był bardziej profesjonalny, wydajny, wrażliwy na potrzeby obywateli. Państwo ma swoje odrębne reguły, metody i kulturę	Władza wykonywana przez zdyscyplinowaną organizację hierarchiczną złożoną z bezstronnych urzędników
Sieci	Uczynić państwo lepiej poinformowanym, bardziej elastycznym i mniej wykluczającym poprzez działanie samo-organizujących się sieci a nie poprzez hierarchię i/lub mechanizmy rynkowe	Sieci niezależnych interesariuszy (<i>stakeholders</i>)
Współzrządzenie (co-governance)	Uczynić państwo skutecznym i akceptowalnym poprzez włączenie szerokiego zakresu podmiotów społecznych w tworzenie polityki i jej realizację . Pewne wersje tego modelu opierają się na podejściu sieciowym, większość preferuje poziome struktury	Sieci i partnerstwa pomiędzy interesariuszami

Każdy z modeli wyznacza nieco inny sposób organizacji polityki społecznej

C. Pollitt, G. Bouckaert red., *Public Management Reform*, 2011, s. 22

Model reformy zarządzania publicznego

Reformy mogą dotyczyć całej administracji publicznej, a także jej poszczególnych podsystemów. Reformy całościowe wpływać mogą na wszystkie podsystemy, reformy w poszczególnych podsystemach mogą nie mieć wpływu na inne podsystemy

Polityka społeczna a administracja publiczna i jej reformy

1. **Państwo** to władza publiczna, terytorium i ludność je zamieszkująca
2. Władza publiczna, aby działać potrzebuje ludzi i organizacji, czyli **administracji publicznej**
3. Administracja publiczna ma **personel i określoną strukturę organizacyjną oraz zadania publiczne** do wykonania
4. **Polityka społeczna to zadania publiczne i ich realizacja w zakresie zaspokajania potrzeb zbiorowych ludności o charakterze społecznym**
 - Wniosek 1: jeżeli polityka społeczna jest częścią administracji publicznej o zadaniach społecznych, to **idee, instytucje i organizacja administracji publicznej ma wpływ na idee, instytucje i organizację polityki społecznej**
 - Wniosek 2: **całościowe reformy administracji publicznej będą oddziaływały na organizację i zadania polityki społecznej**

Definicja administracji publicznej i jej analiza

- **„Zespół działań, czynności i przedsięwzięć organizatorskich i wykonawczych, prowadzonych na rzecz realizacji interesu publicznego [dobra wspólnego] przez różne podmioty, organy i instytucje, na podstawie ustawy i w określonych prawem formach”**
(Izdebski, Kulesza 2004)
 - **Ujęcie podmiotowe** – kto działa?
 - różne podmioty, organy i instytucje
 - **Ujęcie funkcjonalne lub czynnościowe** – jakie są to działania?
 - zespół działań, czynności i przedsięwzięć organizatorskich i wykonawczych
 - w określonych prawem formach
 - **Ujęcie przedmiotowe** – wobec czego, w jakim celu działa?
 - prowadzonych na rzecz realizacji interesu publicznego
 - na podstawie ustawy

Administracja publiczna a zarządzanie publiczne

- „na poziomie pojęciowym administracja publiczna i zarządzanie publiczne opisują to samo zjawisko – **działanie i/lub współdziałanie ogromnej liczby podmiotów, organów i instytucji publicznych i prywatnych na rzecz interesu publicznego, czyli rozwiązywania problemów zbiorowych**” (Sześciło 2014)
- Próba odróżnienia pojęć
 - **Administracja publiczna** w ujęciu podmiotowym oznacza **tylko podmioty publiczne**
 - **Zarządzanie publiczne** oznacza działania **podmiotów publicznych i niepublicznych** realizujących zadania publiczne

Lektura obowiązkowa

- Wprowadzenie, w: Dawid Sześciło (red.), *Administracja i zarządzanie publiczne. Nauka o współczesnej administracji*, Stowarzyszenie Absolwentów Wydziału Prawa i Administracji UW, 2014.
- **Administracja multicentryczna. Poziomy zarządzania publicznego**, w: Dawid Sześciło (red.), *Administracja i zarządzanie publiczne. Nauka o współczesnej administracji*, Stowarzyszenie Absolwentów Wydziału Prawa i Administracji UW, 2014.